

PENGARUH MOTIVASI INSTRUMENTAL DAN INTEGRATIF DALAM PEMILIHAN STRATEGI PEMBELAJARAN BAHASA MELAYU DALAM KALANGAN PENUTUR ASING

(The Influence Of Instrumental And Integrative Motivation In The Selection Of Malay Language Learning Strategies Among Foreign Speakers)

SITI SANIAH ABU BAKARsaniah@fbk.upsi.edu.my

Universiti Pendidikan Sultan Idris

SHARALA SUBRAMANIAMs.sharala@yahoo.com

Universiti Pendidikan Sultan Idris

Abstrak: Kajian ini dijalankan untuk mengenal pasti sama ada pelajar asing bermotivasi instrumental atau integratif dalam pemilihan strategi pembelajaran Bahasa Melayu. Kaedah kuantitatif digunakan bagi menjawab soalan kajian. Instrumen soal selidik digunakan bagi mengumpulkan data. Seramai 300 orang pelajar asing yang mewakili enam buah negara telah dipilih sebagai responden kajian. Data soal selidik dianalisis untuk menjawab soalan kajian. Dapatan kajian menunjukkan bahawa pelajar asing lebih bermotivasi integratif berbanding instrumental dalam pemilihan strategi pembelajaran Bahasa Melayu.

Kata kunci: Penutur asing, motivasi, strategi pembelajaran bahasa, instrumental, integratif

Abstract: The purpose of this study is to identify whether foreign students are either instrumentally or integratively motivated in selecting strategies for learning the Malay Language. A quantitative method is used to answer the research questions. A questionnaire is used to collect data. A total of 300 foreign students representing six countries were selected as respondents. The data was analyzed to answer the research questions. The finding shows that the foreign students are more integratively than instrumentally motivated in their selection of Malay Language learning strategies.

Keywords: Foreign students, motivation, language learning strategies, instrumental, integrative

PENGENALAN

Kemasukan pelajar asing dari merata benua yang datang untuk melanjutkan pengajian di Malaysia membantu menaikkan kedudukan Bahasa Melayu sebagai bahasa dunia yang berpotensi tinggi. Hal ini kerana subjek Bahasa Melayu menjadi subjek yang wajib diambil oleh pelajar asing seperti yang terdapat dalam Akta Pendidikan 1996 dan Akta Pendidikan Tinggi Swasta 1996. Tujuan utama kerajaan mewajibkan pelajar asing mengambil subjek ini adalah bagi membolehkan pelajar asing berkomunikasi dan menyesuaikan diri dengan persekitaran di Malaysia. Walau bagaimanapun, kajian Marzalina (2005) serta Fa'izah, Zamri dan Mohamed Amin (2009) menunjukkan bahawa pencapaian pelajar asing yang mempelajari Bahasa Melayu di Malaysia masih lemah dan mereka tidak dapat menguasai kemahiran Bahasa Melayu dengan baik. Punca kelemahan dan kegagalan pelajar ini disebabkan mereka tidak mempunyai strategi pembelajaran bahasa berkesan yang dapat membantu mereka lulus dengan baik dalam subjek Bahasa Melayu dalam masa yang singkat (Fa'izah et al. 2009).

Dalam hal ini, strategi pembelajaran bahasa (SPB) bermaksud cara yang digunakan oleh pelajar asing ini untuk menguasai Bahasa Melayu. Menurut Ellis (1994), faktor pelajar ialah salah satu aspek yang terdapat dalam perbezaan individu yang menerangkan tentang SPB. Faktor pelajar ini terbahagi kepada umur, motivasi, kebolehan dan gaya pembelajaran. Dalam hal ini, faktor motivasi dikenali sebagai usaha-usaha yang menyebabkan seseorang melakukan sesuatu untuk mencapai tujuan.

Menurut Ellis (1994), motivasi terbahagi kepada empat, iaitu motivasi instrumental yang bermaksud pelajar mempelajari bahasa kedua atas sebab tertentu. Contohnya, untuk mendapatkan peluang yang baik dari segi pendidikan dan ekonomi. Motivasi yang kedua ialah motivasi integratif, iaitu pelajar mempelajari bahasa kedua kerana mereka berminat terhadap masyarakat dan budaya bahasa sasaran. Motivasi yang ketiga pula motivasi resultatif bermaksud motivasi yang menjadi punca pencapaian dan menjadi hasil pembelajaran apabila mencapai kejayaan dalam bahasa yang dipelajari. Motivasi yang keempat ialah motivasi intrinsik bermaksud sesetengah pelajar didorong oleh cara pembelajaran dan perasaan sendiri akan mendorong pelajar melibatkan diri dalam aktiviti pembelajaran bahasa. Bagi mengetahui apakah motivasi yang mendorong pelajar asing belajar dan memilih SPB, maka kajian ini dilakukan untuk melihat apakah motivasi mereka. Untuk lebih berfokus dan terarah maka kajian ini membataskan kepada motivasi instrumental dan motivasi integratif.

PERNYATAAN MASALAH

Antara pengkaji yang pernah menjalankan kajian tentang SPB terhadap pelajar asing di IPT ialah Fai'zah et al. (2009), Siti Saniah et al. (2009) serta Yong et al. (2010a, 2010b). Namun, kajian-kajian tersebut masih tidak dapat menggambarkan keseluruhan strategi pembelajaran bahasa yang digunakan dalam kalangan pelajar asing. Di samping itu, kajian yang dilakukan oleh Fa'izah et al. (2009) tentang strategi pembelajaran bahasa pelajar asing di institusi pengajian tinggi hanya tertumpu pada pelajar Universiti Kebangsaan Malaysia sahaja dan dapatan kajian ini menunjukkan bahawa pelajar luar negara yang mempelajari bahasa Melayu sebagai bahasa asing masih tidak dapat menguasai kemahiran bahasa Melayu dengan baik.

Yong et al. (2009) pula mendapati bahawa proses pembelajaran banyak berlaku di dalam kelas dan pergantungan kepada pensyarah menjadi strategi utama pelajar asing dalam mempelajari bahasa Melayu. Walau bagaimanapun, kajian tersebut hanya terhad di Universiti Multimedia, Cyberjaya sahaja. Oleh itu, skop kajian perlu diperluaskan sehingga meliputi IPTA dan IPTS supaya data kajian dari pelbagai negara dapat diambil dan ini dapat membuktikan lagi kesahan dan kebolehpercayaan kajian.

Berkaitan dengan kajian Teoh (2005) yang telah mengkaji tentang hubungan motivasi dengan pencapaian dalam Bahasa Melayu, mendapati bahawa motivasi integratif tidak menunjukkan korelasi yang tinggi berbanding motivasi instrumental dan hubungan antara motivasi dengan pencapaian pelajar dalam Bahasa Melayu adalah lemah. Walaupun kajian ini tentang motivasi integratif, namun fokusnya terhadap pencapaian Bahasa Melayu pelajar sekolah persendirian Cina. Kajian yang dijalankan oleh Jerie dan Zamri (2011) tentang sikap dan motivasi pelajar Iban dalam mempelajari Bahasa Melayu menunjukkan bahawa pelajar Iban mempunyai motivasi yang tinggi dalam mempelajari Bahasa Melayu sebagai bahasa kedua. Pelajar Iban juga menunjukkan tahap motivasi instrumental yang tinggi berbanding motivasi integratif. Menurut pengkaji ini juga, pelajar Iban mempelajari Bahasa Melayu dengan bersungguh-sungguh kerana adanya motivasi instrumetal. Walaupun kajian ini tentang Bahasa Melayu, namun fokusnya hanya terhadap pelajar Iban dari sekolah rendah di daerah Kanowit sahaja. Oleh itu, kajian ini perlu dijalankan untuk mengenal pasti sama ada pelajar asing yang belajar di IPT bermotivasi instrumental atau integratif dalam pemilihan SPB.

Menurut Gardner (1972), motivasi integratif merujuk kepada pelajar yang mempelajari bahasa untuk tujuan berinteraksi, mendekati atau memahami komuniti. Manakala, motivasi instrumental pula lebih kepada keinginan individu untuk memperolehi pengiktirafan sosial atau manfaat ekonomi melalui pengetahuan bahasa asing. Oleh itu, kajian ini dijalankan bagi mengenal pasti sama ada pelajar asing lebih bermotivasi integratif atau instrumental dalam pemilihan SPB kerana dalam mempelajari bahasa, individu memerlukan motivasi yang tinggi bagi mencapai kejayaan dan matlamat dalam pembelajaran bahasa (Gardner, 1985)

TUJUAN KAJIAN

Tujuan kajian ini dijalankan adalah untuk mengenal pasti sama ada pelajar asing lebih bermotivasi instrumental atau integratif dalam pemilihan SPB.

METODOLOGI

Reka Bentuk Kajian

Penyelidikan ini menggunakan model Pemilihan Strategi Pembelajaran Bahasa Pelajar Asing (Model Pemilihan SPBPA) yang telah diadaptasi daripada model strategi pembelajaran bahasa yang telah diperkenalkan oleh Ellis (1994). Ini kerana, dalam kajian ini, pengkaji melihat faktor pelajar dari segi motivasi, iaitu sama ada pelajar asing lebih bermotivasi integratif atau instrumental dalam memilih strategi pembelajaran bahasa.

Instrumen dan Responden Kajian

Dalam menjalankan kajian ini, pengkaji menggunakan instrumen soal selidik. Borang soal selidik terdiri daripada 12 item pendorong yang menjadi faktor pelajar belajar Bahasa Melayu. Item ini dibina untuk mengumpulkan data bagi mengetahui sama ada pelajar asing lebih bermotivasi integratif atau instrumental dalam pemilihan SPB. Soal selidik ini terdiri daripada soalan tertutup yang menggunakan skala likert 4 mata yang perlu diisi oleh responden. Pelajar asing hanya perlu menandakan pada skala-skala yang menepati soalan yang perlu ditandai oleh pelajar asing. Pelajar asing ini terdiri daripada 124 orang pelajar lelaki dan 49 orang pelajar perempuan yang menetap di sekitar lokasi kajian. Lingkungan umur responden adalah di antara 18 hingga 27 ke atas yang berasal dari Nigeria, Iran, Indonesia, China, Iraq dan Libya. Sampel kajian ini dipilih sebagai wakil populasi pelajar asing yang mempelajari Bahasa Melayu di institusi pengajian tinggi awam dan swasta.

Data yang diperoleh daripada soal selidik dianalisis secara kuantitatif dengan menggunakan MS Excel dan perisian SPSS bagi menentukan SPB yang paling banyak digunakan dalam kalangan pelajar asing. Nilai purata (min) dan sisihan piawai telah dinyatakan dalam Jadual 1, Jadual 2, Jadual 3 serta Rajah 2 sebagai dapatan untuk mengenal pasti sama ada pelajar asing lebih bermotivasi integratif atau instrumental dalam pemilihan SPB.

DAPATAN KAJIAN

Data soal selidik yang dikumpul dianalisis dengan menggunakan perisian *Statistical Package For Science* (SPSS) versi 17.0 dan nilai min dan sisihan piawai yang diperolehi digunakan untuk menjawab persoalan kajian. Setelah data dianalisis berdasarkan SPSS, dapat dikenal pasti sama ada pelajar asing bermotivasi instrumental atau integratif dalam SPB. Hasil perbandingan antara min motivasi instrumental dengan integratif menunjukkan bahawa pelajar lebih banyak bermotivasi integratif berbanding instrumental dalam pemilihan SPB Melayu untuk penutur asing. Jadual 1 menunjukkan sisihan piawai dan nilai min bagi motivasi instrumental dan integratif dalam SPB.

Jadual 1: Sisihan piawai dan nilai min bagi motivasi instrumental dan integratif

	Item	Sisihan Piawai	Nilai Min
D1	Saya berminat terhadap Bahasa Melayu	0.97	3.05
D2	Untuk mempelajari bahasa yang baru	0.91	3.09
D3	Subjek ini senang untuk dipelajari	0.97	2.84
D4	Membantu saya berkomunikasi dengan orang Melayu	0.85	3.25
D5	Untuk mengetahui tentang budaya Melayu	0.95	3.06
D6	Berminat terhadap orang Melayu	0.94	2.99
D7	Untuk melanjutkan pengajian saya di Malaysia	1.01	2.99
D8	Untuk menjalankan penyelidikan di Malaysia	1.11	2.70
D9	Untuk membuat perniagaan	1.10	2.52
D10	Saya suka akan kelas Bahasa Melayu	0.96	3.08
D11	Ini merupakan subjek yang wajib	1.04	2.91
D12	Untuk lulus dalam subjek ini.	0.99	3.21

Jadual 1 menunjukkan bahawa nilai min yang paling tinggi dipilih oleh kebanyakan pelajar adalah untuk tujuan berkomunikasi dengan orang Melayu iaitu sebanyak 3.25. Menurut Awang Sariyan (2011), YAB Menteri Pengajian Tinggi Malaysia telah mengumumkan bahawa pelajar asing di IPT yang berjumlah 65000 orang akan diwajibkan mengikuti kursus Bahasa Melayu untuk tujuan menguasai bahasa Melayu meskipun pada peringkat komunikasi sehari-hari. Hasil daripada analisis ini dapat dikatakan bahawa hasrat Kementerian Pengajian Tinggi mewajibkan pelajar asing mempelajari Bahasa Melayu bertepatan dengan tujuan pelajar ini belajar Bahasa Melayu semasa mereka mengikuti pengajian di Malaysia. Sebanyak 3.21 nilai min mewakili tujuan pelajar asing mempelajari Bahasa Melayu untuk lulus dalam subjek ini. Hal ini kerana menurut Siti Baidura dan Nurul Jamilah (2011), pelajar asing bukan sahaja wajib mempelajari kursus Bahasa Melayu, malah mereka diwajibkan lulus subjek ini sebagai syarat pengijazahan. Jadi pelajar-pelajar ini hanya mempelajari Bahasa Melayu untuk mendapatkan ijazah. Pelajar-pelajar ini yang dikatakan bermotivasi instrumental.

Nilai min ketiga tertinggi adalah untuk tujuan mempelajari bahasa yang baru, iaitu sebanyak 3.09. Pelajar-pelajar ini dikatakan bermotivasi instrumental. Nilai min yang keempat tertinggi ialah 3.08 iaitu suka akan kelas Bahasa Melayu. Tujuan ini hasil daripada pelajar yang bermotivasi integratif. Manakala, nilai min yang paling rendah adalah untuk tujuan membuat perniagaan. Tujuan ini ialah hasil daripada pelajar yang bermotivasi instrumental. Oxford dan

Shearin (1994) juga menyatakan bahawa pelajar bermotivasi instrumental mempelajari bahasa baru untuk tujuan perniagaan.

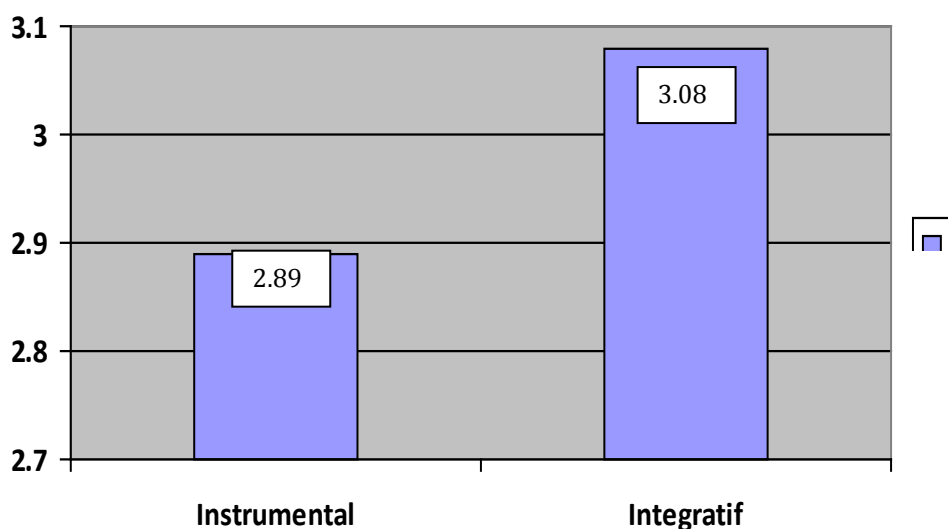
Daripada Jadual 1, pembahagian antara motivasi integratif dengan motivasi instrumental dilakukan dan dipaparkan dalam Jadual 2: Nilai min motivasi integratif dan Jadual 3: Nilai min motivasi instrumental. Setelah data dianalisis didapati bahawa pelajar asing lebih banyak bermotivasi integratif berbanding instrumental (lihat Rajah 2).

Jadual 2 : Nilai min motivasi integratif

Saya belajar Bahasa Melayu kerana...	Sisihan Piawai	Nilai Min
1. Saya berminat terhadap bahasa Melayu	0.97	2.99
2. Membantu saya berkomunikasi dengan orang Melayu	0.85	3.25
3. Untuk mengetahui tentang budaya Melayu	0.95	3.06
4. Berminat terhadap orang Melayu	0.94	3.05
5. Saya suka akan kelas Bahasa Melayu	0.96	3.08
Keseluruhan nilai min		3.08

Jadual 3 : Nilai min bermotivasi instrumental

Saya belajar Bahasa Melayu kerana...	Sisihan Piawai	Nilai Min
1. Untuk mempelajari bahasa yang baru	0.91	3.09
2. Subjek ini senang untuk dipelajari	0.97	2.84
3. Untuk melanjutkan pengajian saya di Malaysia	1.01	2.99
4. Untuk menjalankan penyelidikan di Malaysia	1.11	2.70
5. Untuk membuat perniagaan	1.10	2.52
6. Ini merupakan subjek yang wajib	1.04	2.91
7. Untuk lulus dalam subjek ini	0.99	3.21
Keseluruhan nilai min		2.89

Rajah 2: Keseluruhan nilai min bermotivasi instrumental dan integratif dalam SPB

Dapatan kajian menunjukkan bahawa keseluruhan nilai min yang tertinggi ialah motivasi integratif iaitu sebanyak 3.08. Manakala, keseluruhan nilai min bermotivasi instrumental ialah sebanyak 2.89 (rujuk Rajah 2). Ini menunjukkan bahawa pelajar asing ini lebih bermotivasi integratif berbanding instrumental. Menurut Zahra Vaezi (2008), motivasi integratif dipengaruhi oleh budaya bahasa sasaran. Apabila pelajar suka budaya sesebuah masyarakat, mereka lebih berminat untuk mempelajari bahasa masyarakat tersebut. Ini disebut sebagai bermotivasi integratif. Oleh itu dapatan menunjukkan pelajar asing mempelajari Bahasa Melayu kerana mereka memang berminat dengan masyarakat dan budaya orang Malaysia.

PERBINCANGAN

Berdasarkan Rajah 2, pelajar asing lebih bermotivasi integratif dalam mempelajari Bahasa Melayu berbanding instrumental. Menurut Lambert (1963), motivasi integratif merujuk kepada keinginan pelajar untuk mempelajari dan menjadi sebahagian daripada komuniti budaya lain. Manakala motivasi instrumental pula menekankan tujuan atau matlamat pembelajaran bahasa iaitu nilai utilitari pencapaian linguistik seperti kerjaya. Ini menunjukkan bahawa pelajar asing yang mempelajari Bahasa Melayu lebih berminat terhadap budaya masyarakat Malaysia.

Berdasarkan nilai min motivasi intergratif dalam Jadual 2 didapati bahawa tujuan utama pelajar asing mempelajari Bahasa Melayu adalah untuk berkomunikasi dengan orang Melayu, iaitu nilai min sebanyak 3.25. Mereka bermotivasi integratif kerana Bahasa Melayu menjadi wadah kepada komunikasi dalam memahami kebudayaan masyarakat di Malaysia. Menurut Khairul (2010), jika pelajar asing itu mengetahui asas Bahasa Melayu, mereka akan tahu bahawa terdapat nilai sopan santun dalam masyarakat di Malaysia, terutama masyarakat orang Melayu.

Nilai min kedua tertinggi yang dipilih oleh pelajar asing yang bermotivasi integratif ialah 3.08, iaitu pelajar asing suka akan kelas Bahasa Melayu. Ini kerana pelajar asing lebih gemar atau suka mempelajari Bahasa Melayu menerusi pengajaran guru di dalam kelas. Dalam hal ini, guru memainkan peranan penting untuk mengekalkan motivasi integratif dalam diri pelajar dengan menggunakan kaedah pengajaran bagi menarik minat pelajar asing melalui aktiviti di dalam kelas (Yong et al. 2010). Nilai min ketiga tertinggi yang dipilih oleh pelajar asing yang bermotivasi integratif ialah 3.06, iaitu bertujuan untuk mengetahui tentang budaya Melayu. Ini kerana pelajar asing ingin memperolehi hubungan yang rapat dengan masyarakat Melayu, berkeinginan untuk komunikasi dan meniru cara hidup masyarakat Melayu (Azlina 2009). Dengan ini dapat dikatakan bahawa, budaya sesebuah masyarakat juga memainkan peranan penting dalam mempengaruhi pelajar asing mempelajari bahasa sasaran.

Menurut Zahra Vaezi (2008), motivasi integratif adalah berkaitan dengan budaya dan nilai sesebuah masyarakat. Ini menunjukkan bahawa pelajar asing yang belajar di Malaysia berminat terhadap budaya dan nilai masyarakat Malaysia. Menurut Awang Sariyan (2011), tujuan utama pelajar asing mempelajari Bahasa Melayu ialah untuk berkomunikasi dengan masyarakat tempatan. Tujuan ini yang menentukan motivasi pelajar asing. Manakala, pelajar yang bermotivasi instrumental telah memilih tujuan yang berlainan berbanding pelajar asing yang bermotivasi integratif. Tujuan yang dipilih oleh kebanyakan pelajar asing ialah untuk lulus subjek ini, iaitu nilai min sebanyak 3.21. Dalam hal ini, pelajar asing akan menggunakan segala strategi yang ada bagi memastikan mereka lulus dalam subjek ini (Yong et at. 2010). Tujuan kedua tertinggi adalah untuk mempelajari bahasa yang baru. Nilai min bagi tujuan ini ialah sebanyak 3.09. Menurut pelajar yang bermotivasi instrumental, tujuan mereka mempelajari Bahasa Melayu adalah untuk berjaya dalam peperiksaan, melanjutkan pelajaran ke luar negara, memenuhi syarat bergraduasi di universiti, memohon pekerjaan, memperolehi status sosial yang tinggi dan sebagainya (Azlina 2009).

Pelajar asing bermotivasi instrumental kerana pelajar asing mempelajari Bahasa Melayu bertujuan ilmiah dan kerjaya. Menurut Garder dan Lambert (1972), motivasi instrumental berkait dengan keinginan individu untuk memperoleh pengiktirafan sosial atau manfaat ekonomi melalui

pengetahuan bahasa yang dipelajari. Hasil daripada kajian ini, pelajar asing kurang bermotivasi instrumental kerana mereka tidak perlu menggunakan Bahasa Melayu untuk tujuan kerjaya kerana penggunaan Bahasa Inggeris semakin meluas di Malaysia sehingga pelajar asing yang bertanya soalan dalam Bahasa Melayu, rata-ratanya dibalas oleh orang tempatan dengan menggunakan Bahasa Inggeris (Siti Shamsiah 2011). Menurut Mohamad Hakim (2010), penggunaan Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan semakin terbatas. Bahkan buku-buku dalam Bahasa Melayu juga sukar didapati. Pengambilalihan Bahasa Inggeris sebagai bahasa pertuturan harian menyebabkan penggunaan Bahasa Melayu semakin terbantut dan menyedihkan. Hal ini menyebabkan pelajar asing tidak perlu mempelajari Bahasa Melayu untuk tujuan ekonomi atau kerjaya, sebab pelajar asing masih boleh menggunakan Bahasa Inggeris untuk tujuan tersebut. Kebanyakan pelajar asing tidak menyalahkan diri sendiri apabila gagal untuk berbahasa Melayu, sebaliknya mereka menyatakan bahawa persekitaran yang menyebabkan mereka mengesampingkan Bahasa Melayu dan menganggap Bahasa Inggeris sebagai bahasa yang berperanan penting dalam bidang ilmu pengetahuan (Rohaidah 2012). Hal-hal sebegini yang menjadi punca utama pelajar asing bermotivasi integratif berbanding instrumental dalam SPB.

Secara keseluruhan, data yang dikumpul daripada instrumen soal selidik menunjukkan bahawa tujuan utama pelajar asing mempelajari Bahasa Melayu adalah untuk berkomunikasi dengan orang Melayu iaitu nilai min sebanyak 3.25. Tujuan ini yang menjadi pilihan kebanyakan pelajar. Dalam hal ini, pengajar memainkan peranan penting untuk mengekalkan motivasi integratif dalam kalangan pelajar asing dengan menjelaskan tentang budaya dan sifat masyarakat Malaysia dengan lebih mendalam bagi membantu pelajar asing mengenal lingkungan budaya masyarakat Malaysia. Menurut Awang Sariyan (2011), pengajar perlu memasukkan unsur-unsur sosio budaya yang melatari Bahasa Melayu agar penguasaan Bahasa Melayu oleh pelajar asing tidak terpisah daripada konteks sosio budayanya.

KESIMPULAN

Melalui dapatan kajian ini, didapati bahawa pelajar asing lebih bermotivasi integratif berbanding motivasi instrumental semasa mempelajari Bahasa Melayu di Malaysia. Kajian ini menunjukkan pelajar asing mempelajari Bahasa Melayu dengan tujuan berinteraksi, mendekati atau memahami komuniti dan bukannya berkeinginan untuk memperolehi pengiktirafan sosial atau manfaat ekonomi melalui pengetahuan bahasa asing. Benarlah seperti yang dikatakan oleh Awang Sariyan (2012) bahawa, peranan Bahasa Melayu sebagai wahana kehidupan moden dalam kalangan masyarakat antarabangsa masih agak samar kerana belum dianggap sebagai bahasa perdagangan, bahasa ekonomi, bahasa ilmu dan bahasa teknologi di peringkat antarabangsa. Dengan bertambahnya pengajaran Bahasa Melayu kepada penutur asing, iaitu dengan wujudnya pusat-pusat pengajian di seluruh dunia yang mengajarkan Bahasa Melayu akan dapat meningkatkan peranan Bahasa Melayu di peringkat antarabangsa.

RUJUKAN

- Awang Sariyan. (2011). Pendidikan Bahasa Melayu dalam pembentukan jati diri bangsa: Pengajaran seni bahasa untuk penghayatan bahasa kepada pelajar asing. Persatuan Pendidikan Bahasa Melayu Malaysia, Jabatan Pendidikan Negeri Terengganu dan Dewan Bahasa dan Pustaka Wilayah Timur pada 14 – 16 Mac 2011.
- Azlina Mohd Sera'ai. (2009). *Orientasi dan motivasi pelajar dalam pembelajaran bahasa Sepanyol*. Tesis Sarjana. Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Ellis, R. (1994). *The study of second language acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
- Fa'izah Abd. Manan, Zamri Mahamod & Mohamed Amin Embi. (2009). Penyelidikan strategi pembelajaran Bahasa Melayu sebagai bahasa asing dalam kalangan pelajar luar negara.

- Prosiding Seminar Pendidikan Serantau Ke4 2009*. 259-268. Bangi: Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Gardner, R.C & Lambert, W. (1972). *Attitudes and motivation in second language learning*. Rowley, Massachusetts: Newbury House.
- Jerie anak Peter Langan & Zamri Mahamod. (2011). Sikap dan motivasi murid iban dalam mempelajari Bahasa Melayu sebagai bahasa kedua. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 1 (1): 13-25.
- Marzalina Mansor. (2005). Stail pembelajaran Bahasa Melayu sebagai bahasa asing dalam kalangan pelajar luar negara. Tesis Sarjana. Universiti Putra Malaysia, Serdang.
- Mohamad Hakim. (2010).. Isu Bahasa Melayu yang terpinggir. <http://nantaboganusantara.blogspot.com/2010/02/isu-bahasa-melayu-yang-terpinggir.html>
- Oxford, R. & Shearin, J. (1994). Language learning motivation: Expanding the theoretic framework. *The Modern Language Journal*, 78 (5): 515-23.
- Rohaidah Mashudi. (2012). *Bahasa Melayu pelajar IPTS: Bagai melukut di tepi gantang*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa & Pustaka.
- Siti Baidura & Nurul Jamilah. (2011). Analisis kesalahan tatabahasa Bahasa Melayu dalam karangan pelajar asing di sebuah Institusi Pengajian Tinggi Awam. Tesis Sarjana. Universiti Islam Antarabangsa Malaysia, Gombak.
- Siti Saniah Abu Bakar, Yong Chyn Chye & Chan Tze Haw. (2009). Strategi pembelajaran Bahasa Melayu dalam kalangan pelajar asing. Paper at International Conference on Language: Rejuvenating the Passion for Teaching and Learning of Languages, 787-794. 27-28 May 2009. Universiti Teknologi MARA.
- Siti Shamsiah. (2011). Sampah dan pencemaran bahasa. Sempena Bulan Bahasa Kebangsaan. Artikel Bahasa Malaysia. Institut Kefahaman Islam Malaysia.
- Teoh Hee Chong. (2005). Hubungan antara motivasi integratif dengan pencapaian Bahasa Melayu dalam kalangan pelajar sekolah persendirian Cina. Tesis Sarjana. Universiti Puta Malaysia, Serdang.
- Wallace E. Lambert. (1963). Psychological approaches to the study of language part I: On learning, thinking and human abilities. *The Modern Language Journal*, 47 (2): 51-62.
- Yong Chyn Chye, Siti Saniah Abu Bakar, Chan Tze-Haw & Vijayaletchumy a/p Subramaniam. (2010a). Strategi pembelajaran Bahasa Melayu dalam kalangan mahasiswa antarabangsa: konteks Malaysia. Seminar International Bahasa, Sastra, Pengajaran Bahasa dan Sastra dan Budaya, 2 Jun 2010, Balai Bahasa Provinsi Sumatera Selatan.
- Yong Chyn Chye, Siti Saniah Abu Bakar, Chan Tze-Haw & Vijayaletchumy a/p Subramaniam. (2010b). Strategi Pelajar Antarabangsa Belajar Bahasa Melayu di Institusi Pengajian Tinggi . The 4th International Conference on Teacher Education; Teacher Education in Developing National Characters and Cultures. Universiti Pendidikan Indonesia, Jakarta.
- Zahra Vaezi. (2008). Language Learning Motivation Among Iranian Undergraduate Students. *World Applied Sciences Journal*, 5 (1): 54-61